Сумський державний педагогічний університет
імені А.С. Макаренка

Факультет іноземної та слов'янської філології

Кафедра германської філології

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. декана факультету іноземної та слов'янської філології
_____ Н.І. Кириленко
«30» серпня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інтерпретація художнього тексту

галузь знань **01 Освіта**

Спеціальність **014 Середня освіта (Мова і література (англійська))**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Англійська та німецька мови)**

освітньо-професійна програма **Середня освіта (Англійська та французька мови)**

перший рівень вищої освіти

Мова навчання **англійська**

Погоджено науково-методичною комісією факультету іноземної та слов'янської філології
«30» серпня 2019 р.
Голова _____
Семеног О.М., д.пед.н., проф.

Суми - 2019

Розробник:

БАГАЦЬКА ОЛЕНА ВІКТОРІВНА

кандидат філологічних наук, доцент,

доцент кафедри германської філології

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри германської філології

Протокол № 1 від «29» серпня 2019 р.

Завідувач кафедри д. філ. н., проф. Школяренко В. І.

Опис навчальної дисципліни

<table>
<tr><td rowspan="2">Найменування показників</td><td rowspan="2">Освітній ступінь</td><td colspan="2">Характеристика навчальної дисципліни</td></tr>
<tr><td>денна форма навчання</td><td>заочна форма навчання</td></tr>
<tr><td rowspan="3">Кількість кредитів – 3</td><td rowspan="14">(бакалавр)</td><td colspan="2">вибіркова</td></tr>
<tr><td colspan="2">Рік підготовки:</td></tr>
<tr><td>4-й</td><td>4-й</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Загальна кількість годин - 90</td><td colspan="2">Семестр</td></tr>
<tr><td>8-й</td><td>8-й</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лекції</td></tr>
<tr><td>12 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Практичні, семінарські</td></tr>
<tr><td>22 год.</td><td>4 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Лабораторні</td></tr>
<tr><td>-</td><td>-</td></tr>
<tr><td colspan="2">Самостійна робота</td></tr>
<tr><td>54 год.</td><td>80 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Консультації:</td></tr>
<tr><td>2 год.</td><td>2 год.</td></tr>
<tr><td colspan="2">Вид контролю:
залік</td></tr>
</table>

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою навчального курсу є забезпечення базових знань з теорії інтерпретації художнього тексту, формування базових навичок і розвиток умінь дослідження ключових аспектів художнього твору – образів автора, персонажа та читача. Курс спрямований на формування у майбутнього вчителя-філолога навичок критичного мислення у роботі із спеціальною літературою та художніми текстами та вміння проникати в глибинну сутність художнього твору, вміння знайти в тексті об'єктивні причини його ідейно-естетичного, виховного, емоційного впливу, вміння вилучити з твору всю закладену в ньому інформацію задля ефективного здійснення навчально-виховного процесу іноземних мов та зарубіжної літератури та набуття професійно вагомих якостей особистості вчителя.

Завдання навчального курсу:

1. висвітлення різних точок зору провідних лінгвістів щодо проблем інтерпретації художнього тексту;
2. виявлення лінгвістичних проявів і визначення основних понять інтерпретації художніх творів, розкриття особливостей реалізації образів автора, персонажа, читача в художньому тексті;
3. розвиток умінь аналізувати новітній науковий матеріал з проблем інтерпретації художнього тексту й знаходити в ньому елементи, які є необхідними у викладацькій практиці;
4. розвиток навичок повно й глибоко розкривати зміст художнього тексту через аналіз значущих мовних явищ, визначати особливості втілення образів автора, персонажа й відтворювати образ читача в досліджуваному творі;

мотивація висловлення індивідуального бачення й самостійної оцінки студентів при інтерпретації художнього тексту.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі й практичні проблеми в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Здатність здійснювати аналіз, синтез, оцінювати ситуацію та/або завдання з метою виявлення шляхів розв'язання та випрацьовувати рішення суперечливих проблем сучасної соціальної дійсності.

ЗК-2. Здатність використовувати набуті знання для розуміння проблем з предметної та професійної області.

ЗК-5. Здатність критично осмислювати основні світоглядні теорії й принципи в навчанні та професійній діяльності.

ЗК-8. Здатність генерувати нові ідеї та мотивувати людей на досягнення загальних цілей.

ЗК-9. Здатність цінувати та толерантно сприймати різноманітність думок та мультикультурність.

ЗК-10. Здатність навчатися протягом усього життя в контексті неперервної фахової підготовки й соціального життя, вдосконалювати й розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень з високим рівнем самостійності.

Фахові компетентності спеціальності:

ФК-4. Здатність знаходити, використовувати навчальну й наукову інформацію, у тому числі іншомовну, у галузі філології та методики викладання на паперових та електронних носіях.

ФК-5. Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід із позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики.

ФК-7. Здатність володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів.

ФК-8. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, культури учнів, їхньої моралі, ціннісних орієнтацій у сучасному суспільстві.

ФК-9. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.

ФК-10. Здатність використовувати теоретичні знання в галузі на практиці.

ФК-16. Здатність здійснювати емоційно-експресивний вплив на учнівську аудиторію.

2. Передумови для вивчення дисципліни

ФК-3. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови, теорії та історії зарубіжної літератури в середніх навчальних закладах, практиці навчання іноземної мови й зарубіжної літератури.

ФК-4. Здатність знаходити, використовувати навчальну й наукову інформацію, у тому числі іншомовну, у галузі філології та методики викладання на паперових та електронних носіях.

ФК-5. Здатність самостійно опанувати нові знання, критично оцінювати набутий досвід із позицій останніх досягнень філологічної науки та соціальної практики.

ФК-7. Здатність володіти системою лінгвістичних знань, що включає в себе знання основних явищ на всіх рівнях мови і її функціональних різновидів.

ФК-10. Здатність використовувати теоретичні знання в галузі на практиці.

3. Результати навчання за дисципліною

Знання	
ПРЗ 5 **ПРЗ 6** **ПРЗ 7**	**ПРЗ-5.** Знання специфіки перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, характеризування літературних епох, художніх напрямів, течій, жанрів, стилів, інтерпретація художніх творів класики й сучасності. **ПРЗ-6.** Знання, усвідомлення та здатність реалізовувати теоретичні й методичні засади навчання іноземної мови та світової літератури в базовій середній школі . **ПРЗ-7.** Обізнаність із елементами теоретичного й експериментального дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації
Уміння	
ПРУ 5. **ПРУ 6.** **ПРА 3.**	**ПРУ-5.** Уміння застосовувати різні види аналізу художнього твору, визначення його жанрово-стильової своєрідності, місця в літературному процесі.

	ПРУ-6. Уміння використовувати гуманістичний потенціал іноземної мови та світової літератури для формування духовного світу юного покоління України. **ПРА-3.** Уміння навчатися впродовж життя і вдосконалювати з високим рівнем автономності набуту під час навчання кваліфікацію.
Комунікація	
ПРК 1 **ПРК 3.**	**ПРК-1.** Володіння україномовною та іншомовною комунікативною компетентністю та їх удосконалення. **ПРК-3.** Здатність забезпечити діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та світової літератури та уникати культурних конфліктів, створення умов для міжкультурної комунікації.

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
A	Студент у повному обсязі викладає вивчений теоретичний матеріал, дає правильні визначення понять, виявляє повне розуміння матеріалу, може обґрунтувати свої судження, застосувати знання практично при інтерпретації художніх образів, може навести власні приклади з прочитаних художніх творів, опрацював різні джерела інформації і творчо використав їх при відповіді, виявляє здатність до оригінальних висновків, та вміння аргументовано висловлювати свою точку зору. Допускаються 1-2 незначні помилки.
B	Студент добре володіє теоретичним матеріалом, правильно визначає поняття, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає переконливі аргументи на підтвердження власних висновків, творчо підходить до вирішення практичних завдань. Допускаються 2-3 незначні помилки.
C	Студент добре знає теоретичний матеріал, дає правильні визначення понять, може обґрунтувати свої судження, систематизувати набуті знання, добирає аргументи на підтвердження власних висновків, володіє матеріалом при вирішенні практичних завдань. Демонструє уміння висловлювати власну точку зору. Допускаються 3-4 помилки.
Д	Викладення матеріалу не в повному обсязі, неглибоке володіння теоретичним матеріалом та невміння його використовувати при інтерпретації художніх образів. Студент висловлює особисте ставлення до проблеми поверхово. Допускаються 4-5 помилок.
E	Досить поверхове викладання матеріалу, неповна симпліфікована характеризація художніх образів. Студент знає матеріал, без аргументації своїх висновків, без власних прикладів із прочитаних художніх творів і не завжди адекватно екстраполює теоретичні позиції на практичний аналіз художнього матеріалу. Допускаються 5-6 помилок.

F	Студент незадовільно володіє теоретичним матеріалом, відтворює лише основні положення, знає окремі фрагменти методології, що складають незначну частину матеріалу. Демонструє невміння висловити та аргументувати свою точку зору, аналізуючи базові художні образи. Допускається більш ніж 6 помилок.
FX	Студент не володіє теоретичним матеріалом та не вміє використовувати його на практиці.

Розподіл балів

Приклад для заліку

<table>
<tr><td colspan="5">Поточний контроль</td><td rowspan="2">проект</td><td rowspan="2">разом</td><td rowspan="2">Сума</td></tr>
<tr><td colspan="2">РОЗДІЛ 1</td><td colspan="3">РОЗДІЛ 2</td></tr>
<tr><td>Т 1.1</td><td>Т 1.2</td><td>Т 2.1</td><td>Т 2.2</td><td>Т 2.3</td><td></td><td></td><td rowspan="5">100</td></tr>
<tr><td colspan="5">Поточний контроль</td><td rowspan="4">25</td><td rowspan="4">100</td></tr>
<tr><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td><td>10</td></tr>
<tr><td colspan="5">Контроль самостійної роботи</td></tr>
<tr><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td></tr>
</table>

Т 1.1, Т 1.2 ... Т 2.3 – теми розділів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	**A**	**відмінно**
82 - 89	**B**	**добре**
74 - 81	**C**	
64 - 73	**D**	**задовільно**
60 - 63	**E**	
35-59	**FX**	**незадовільно з можливістю повторного складання**
1 - 34	**F**	**незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни**

5. Засоби діагностики результатів навчання

ПОТОЧНИЙ І ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форми проведення поточного контролю:

Контроль викладача: усне опитування (індивідуальне, групове та фронтальне) або письмовий контроль (поточні тематичні контрольні роботи) на практичних заняттях, виконання різних видів письмових робіт, перевірка самостійної роботи, виконання студентом індивідуального завдання, виступи студентів при обговоренні питань на практичних (семінарських заняттях).

Взаємоконтроль учнів у парах і групах;

Самоконтроль (тестова форма контролю)

Формами підсумкового контролю є залік.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

1. Проект (групове завдання);
2. Презентація результатів виконаних самостійних завдань (індивідуальне завдання).

Навчання здійснюється за свідомо-комунікативним методом на засадах комунікативно-групового та інтерактивного навчання, спрямованого на розвиток комунікативних здатностей і критичного мислення студентів, із активним залученням автентичних матеріалів та інформаційно-комунікаційних навчальних технологій. Використовуються робота в малих групах, парах; фронтальне та індивідуальне, усне та письмове опитування; інтерактивні технології навчання – мозковий штурм, інтелект-карта, дискусія, обговорення за круглим столом, проектна робота тощо.

6. Програма навчальної дисципліни

6.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ.

Тема 1.1. Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.

(визначення базових понять: текст, художній текст, інтерпретація художнього тексту; розкриття принципу інтерпретації художнього тексту; викладення основних підходів до інтерпретації художнього тексту)

Тема 1.2. Базові поняття інтерпретації художнього тексту.

(вивчення базових категорій художнього тексту, потрактування поняття художньої деталі, розгляд типології художніх деталей)

Розділ 2. ТЕКСТОВЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗІВ АВТОРА, ПЕРСОНАЖА ТА ЧИТАЧА.

Тема 2.1. Образ автора в художньому тексті.

(визначення поняття образу автора, диференціація понять «автор» та «наратор», висвітлення підходів до типологізації наративної перспективи художнього тексту та наратора)

Тема 2.2. Образ персонажа в художньому тексті.

(визначення поняття образу персонажа, висвітлення підходів до типологізації персонажів та способів їх характеризації)

Тема 2.3. Образ читача як категорія художнього тексту.

(визначення трьох вимірів існування образу читача, висвітлення підходів до типологізації образу читача та рівнів його реалізації)

6.2.Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост.р		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.	Самост. робота
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ												
Тема 1.1. Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.	**14**	**2**	**2**	**-**		**10**	**20**	**2**	**2**	**-**		**16**
Тема 1.2. Базові поняття інтерпретації художнього тексту	**26**	**4**	**8**	**-**		**14**	**20**	**2**	**2**	**-**		**16**
РОЗДІЛ 2. ТЕКСТОВЕ ВТІЛЕННЯ ОБРАЗІВ АВТОРА, ПЕРСОНАЖА ТА ЧИТАЧА												
Тема 2.1. Образ автора в художньому тексті	**16**	**2**	**4**	**-**		**10**	**16**	**-**	**-**	**-**		**16**
Тема 2.2. Образ персонажа в художньому тексті	**16**	**2**	**4**	**-**		**10**	**16**	**-**	**-**	**-**		**16**
Тема 2.3. Образ читача як категорія художнього тексту	**16**	**2**	**4**	**-**		**10**	**16**	**-**	**-**	**-**		**16**
Усього годин	**90**	**12**	**22**		**2**	**54**	**90**	**4**	**4**		**2**	**80**

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.	2	2
2	Базові поняття інтерпретації художнього тексту	4	2
3	Образ автора в художньому тексті	2	-
4	Образ персонажа в художньому тексті	2	-
5	Образ читача як категорія художнього тексту	2	
Разом		12	4

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.	2	2
2	Базові поняття інтерпретації художнього тексту	8	2
3	Образ автора в художньому тексті	4	-
4	Образ персонажа в художньому тексті	4	-
5	Образ читача як категорія художнього тексту	4	
Разом		22	4

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Лінгвістичні аспекти інтерпретації художнього тексту.	10	16
2	Базові поняття інтерпретації художнього тексту	14	16
3	Образ автора в художньому тексті	10	16
4	Образ персонажа в художньому тексті	10	16
5	Образ читача як категорія художнього тексту	10	16
Разом		54	80

7. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Багацька О.В. Основи інтерпретації художнього тексту (англійською мовою). – Суми: СумДПУ ім. А.С.Макаренка, 2017.

2. Арнольд И.В. Стилистика современного английского языка: (Стилистика декодирования). – Л.: Просвещение, 1981.

3. Брандес М.П. Стилистика немецкого языка. – М.: Высшая школа, 1983.

4. Гальперин И.Р. Текст как объект лингвистического исследования. – М.: Наука, 1981.

5. Долинин К.А. Интерпретация текста. – М.: Просвещение, 1975.

6. Домашнев А.И., Шишкина И.П., Гончарова Е.А. Интерпретация художественного текста. – М.: Просвещение, 1989.

7. Кухаренко В.А. Інтерпретація тексту. – Вінниця: Нова книга, 2004.

8. Тураева З.Я. Лингвистика текста. – М: Просвещение, 1986.

9. Лотман Ю.М. Структура художественного текста. – Л.: Искусство, 1981.

10. Стилистика английского языка / А.Н.Мороховский, О.П.Воробьева, Н.И.Лихошерст, З.В.Тимошенко. – К.: Вища школа, 1991.

11. Кайда Л.Г. Стилистика текста: от теории композиции – к декодированию. – М.: Флинта, 2004.

12. Лукин В.А. Художественный текст. Основы лингвистической теории и элементы анализа. – М.: Ось-89, 1999.

13. Одинцов В.В. Стилистика текста. – М.: Высшая школа, 1980.

Додаткові:

1. Бахтин М.М. Эстетика словесного творчества. – М.: Искусство, 1979.
2. Виноградов В.В. О теории художественной речи. – М.: Высшая школа, 1971.
3. Виноградов В.В. О Языке художественной прозы. – М.: Высшая школа, 1980.
4. Воробьева О.П. Текстовые категории и фактор адресата. – К.: Вища школа, 1993.
5. Літературознавчий словник-довідник / Р.Т.Гром’як, Ю.І.Ковалів та ін. – К.: ВЦ “Академія”, 1997.
6. Еко У. Роль читача. Дослідження з семіотики текстів. – Львів: Літопис, 2004.
7. Залевская А.А. Текст и его понимание. – Тверь: Тверской гос. ун-т, 2001.
8. Молчанова Г.Г. Семантика художественного текста (импликативные аспекты литературной коммуникации). – Ташкент: Фан, 1988.

9.Шмид В. Нарратология. – М.: Языки славянской культуры, 2003.